

ग्राफीक डिजाइन, फ्लेक्स बोर्ड, स्क्रीन प्रिन्ट, कलर प्रिन्ट, बुक सेटिङ तथा छपाई, बाइन्डिङ, टाईपीङ, क्यालेण्डर छपाई, परिचय-पत्र भिजिटिङ कार्ड, विवाह कार्ड, सेल्फ छाप, नाइलन छाप बनाइनु साथै छपाई सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य गरिन्छ।

एडी

कम्प्युटर एण्ड स्क्रीन प्रिन्ट

एल.एन.चौक
(त्रिभुवन स्कुल गेट अगाडि)
मो.नं.: ९८८८५५०८३

नेपाली राष्ट्रिय दैनिक

धनगढी पोस्ट

www.dhangadhipostnews.com

यो ठाउँ विज्ञापनको लागि खाली छ।

च्याट जिपिटीका भुटा बाचा

२

प्रदेश राष्ट्रपति रनिङ शिल्डका लागि बाजुराबाट ७२ जना छनोट

३

आलुको बीउ भण्डारण केन्द्र बनेपछि किसानलाई सहज

४

वर्ष २१ अंक १९८ वि.सं. २०७९ फागुन २८ गते आइतबार

(Mar. 11 Sunday 2023)

मुल्य रु. ४/- पेज -४

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

नेतृत्वका लागि सहमति खोज्दै शतारूढ दल

● ५ वर्षभित्र ४ वटा दलको नेतृत्वमा दावी

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। सुदूरपश्चिम प्रदेशका मुख्यमन्त्री कमलबहादुर शाहले फागुन २९ गते ४ दलको समर्थन जुटाएर विश्वासको मत पाएका छन्।

विश्वासको मत पाएपनि मुख्यमन्त्री शाहले हाल सम्म सरकारलाई पूर्णता भने दिएका छन्। विश्वासको मत लगेपछि मुख्यमन्त्री शाहले राष्ट्रपति र उप राष्ट्रपतिको निर्वाचनका लागि निर्वाचन आयोगले जारी गरेको आचारसंहिताका कारण तत्काल मन्त्री नियुक्त गर्न नपाइने भएका कारण चैत ५ गते पछि मात्रै मन्त्रीमण्डल विस्तार गरिने बताएका थिए।

तर शतारूढ ४ दलबाट नै मुख्यमन्त्रीमा दावी भएपछि त्यसलाई व्यवस्थापन गर्न मुख्यमन्त्रीका लागि अर्को चुनौतिको विषय बनेको छ। हाल सरकारको नेतृत्व गरिरहेको नेपाली कांग्रेस बाहेक प्रदेशको दोश्रो ठूलो दल नेकपा माओवादी केन्द्र, नागरिक उन्मुक्ति पार्टी र नेकपा एसले ५ वर्ष भित्रमै मुख्यमन्त्री पाउनुपर्ने दावी गरिरहेका छन्। सरकारमा सहभागी सबै दलले मुख्यमन्त्रीमा दावी गरेपछि त्यसलाई कसरी समाधान गर्ने भन्ने विषयमा छलफल भइरहेको नेपाली कांग्रेसका प्रदेश सभा सदस्य मेघराज खड्काले बताए।

'सत्ता सार्फेदार दलहरूले आफ्नो दावी गर्नु स्वभाविक हो,' प्रदेश सभा सदस्य खड्काले भने, 'त्यसलाई कसरी समाधान गर्ने भन्ने विषयमा छलफल भइरहेको छ, छिट्टै कसरी सरकार सञ्चालन गर्ने भन्ने बारेमा एउटा निष्कर्षमा हामी पुग्नेछौं।'

पुस २७ गते पद तथा गोपनीयताको सपथका क्रममा उनले नेपाली कांग्रेसका प्रदेश सभा सदस्य प्रकाश देउवालाई भौतिक पूर्वाधार मन्त्री र नेकपा एसका प्रदेश सभा सदस्य नरेश बहादुर शाहीलाई आर्थिक मामिला मन्त्रीमा नियुक्त गरेका थिए।

४ वटै दल विच मुख्यमन्त्रीमा सहमति जुटेपछि मात्र प्रदेश सरकारले पूर्णता पाउने देखिएको छ। अल्पमतको सरकार बनाएका नेपाली कांग्रेस संसदीय दलका नेता कमलबहादुर शाहले २९ फागुनमा विश्वासको मत पाएका छन्, तर उनलाई समर्थन गरेका बाँकी ३ दलले पनि मुख्यमन्त्रीमा पालो खोजेका छन्।

शता सार्फेदार दलहरूले मुख्यमन्त्री शाहलाई विश्वासको मत दिनु अघि नै प्याकेजमा सहमति हुनुपर्ने माग समेत गरेका थिए। तर सबै पार्टीको केन्द्रिय सर्कुलरका कारण आफ्ना माग थाती राखेर नेकपा माओवादी केन्द्र, नागरिक उन्मुक्ति पार्टी र नेकपा एसले मुख्यमन्त्री शाहलाई विश्वासको मत दिएका थिए।

शाहलाई नेपाली कांग्रेसका १९, नेकपा माओवादी केन्द्रका १०, नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका ७, नेकपा एसका ४ र एक जना स्वतन्त्र प्रदेश सभा सदस्य सहित ४९ प्रदेश सभा सदस्यले विश्वासको मत दिएका थिए।

सरकारमा सहभागी भएका तीन वटा दल मध्य हाल सम्म नेकपा एस मात्रै सरकारमा छ, भने नेकपा माओवादी केन्द्र र नागरिक उन्मुक्ति पार्टी सरकारमा गएका छैनन्। आफूलाई समर्थन गर्ने बाँकी दुई दल (माओवादी र नाउपा) लाई पनि सरकारमा सहभागी गराउन मुख्यमन्त्री शाह शीर्ष नेताहरूसँग छलफलमा छन्।

तर मुख्यमन्त्रीको आलोपालो र मन्त्रालय भागवण्डा भने टुंगिएको छैन। नेताहरूका अनुसार माओवादी केन्द्रसँगै नागरिक उन्मुक्ति पार्टी र एकीकृत समाजवादीको पनि दावी देखिएको छ।

'कांग्रेस र माओवादीले २/२ वर्ष तथा एकीकृत समाजवादीले १ वर्ष मुख्यमन्त्री लिने तीन दलको समझदारी थियो', कांग्रेसका एक प्रदेशसभा सदस्यले भने, 'नाउपाले चार जना सांसद भएको समाजवादीले भन्दा अघि मुख्यमन्त्री पाउनुपर्ने माग अघि सारेको छ।'

नाउपाका प्रवक्ता दामोदर पण्डितले मुख्यमन्त्रीमा आफ्नो दलको दावी स्वभाविक रहेको बताए। नेकपा एसले समेत सरकारको नेतृत्व मागि रहेको छ,' पण्डितले भने, 'त्यसको तुलनामा ७ जना प्रदेश सभा सदस्य रहेको नागरिक उन्मुक्ति नेतृत्वमा दावी गर्नु स्वभाविक हो, हाम्रो मागलाई सम्बोधन पनि हुनु पर्दछ।'

संसदीय दलका नेता रामेश्वर चौधरीको नेतृत्वमा सरकारमा सहभागी हुने तयारीमा रहेको नाउपाका प्रवक्ता पण्डितले भने, 'हामीले मुख्यमन्त्रीमा आलोपालो र दुई वटा मन्त्रालय पाउनुपर्ने माग गठबन्धनमा राखेका छौं।'

तर नेताहरू राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिको निर्वाचनमा व्यस्त भएका कारण छलफल नभएको नेताहरू बताउँछन्। 'मुख्यमन्त्रीमा आलोपालो गर्ने र सरकारमा गठबन्धनमा आबद्ध दललाई कसरी सहभागी गराउने भन्ने कुरा प्याकेजमै सहमति हुन्छ,' माओवादी केन्द्रका प्रदेशसभा सदस्य अककलबहादुर रावल भन्छन्, 'त्यसपछि सरकारले पूर्णता पाउँछ।'

कांग्रेस प्रदेशसभा सदस्य मेघराज खड्का पनि प्रदेश सरकार विस्तारको

विषयमा छलफल नभएको बताउँछन्। शीर्ष नेताहरू व्यस्त रहेकाले छलफल हुन नपाएको भन्दै उनले भने, 'संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको भागवण्डा शीर्ष तहमा प्याकेजमै टुंगिन्छ, भन्ने छ।'

मुख्यमन्त्रीमा आलोपालो मात्र होइन, मन्त्रालय भागवण्डा पनि सहज नभएको नेताहरू बताउँछन्। माओवादी केन्द्रले भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयसहितका ३ वटा मन्त्रालय पाउनुपर्ने दावी गरिरहेको छ। जर्वाक २७ माघमै कांग्रेसका प्रकाशबहादुर देउवा पूर्वाधार विकास मन्त्री र एकीकृत समाजवादीका नरेश शाही आर्थिक मामिला मन्त्री भएका थिए।

सुदूरपश्चिम प्रदेशमा पुप २७ गते नेकपा माओवादी केन्द्र, नागरिक उन्मुक्ति पार्टी र राप्रपा सहित २९ प्रदेश सभा सदस्यको समर्थनमा नेकपा एमालेका प्रदेश संसदीय दलका नेता राजेन्द्रसिंह रावल मुख्यमन्त्री बनेका थिए। उनले एक महिना भित्र प्रदेश सभाबाट विश्वासको मत नपाएपछि माघ २६ गते प्रदेश प्रमुख देवराज जोशी समक्ष राजिनामा बुझाएका थिए।

मुख्यमन्त्री बनाउन समर्थन गरेको नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले रावललाई विश्वासको मत नदिँदा उनी अल्पमतमा परेका थिए। रावलले राजिनामा बुझाएपछि नेपालको संविधानको धारा १६८ को उपधारा ३ बमोजिम प्रदेशको ठूलो दलको हैसियतमा नेपाली कांग्रेसका प्रदेश संसदीय दलका नेता कमलबहादुर शाहले माघ २६ गते नै मुख्यमन्त्रीमा दावी पेश गरेका थिए। प्रदेश प्रमुख देवराज जोशीले माघ २६ गते नै ठूलो दलको हैसियतमा कांग्रेस संसदीय दलका नेता शाहलाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गरेका थिए।

नागरिक उन्मुक्ति, जनमत र लोसपा विच कार्यगत एकता

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। नागरिक उन्मुक्ति पार्टी, जनमत पार्टी र लोकतान्त्रिक समाजवादी (लोसपा) विच कार्यगत एकता गरेर अघि बढ्ने सहमति भएको छ।

शनिवार तीन दलबीच विभिन्न एजेन्डाहरूमा सहकार्य गरी अगाडि बढ्ने निर्णय भएको भन्दै पार्टीका अध्यक्ष सिके राउतले आफ्नो सामाजिक सञ्जालमा पोस्ट राखेका छन्।

'तीन पार्टीबीच आपसी समझदारीको आधारमा सहकार्य गर्दै कार्यगत एकताको निम्ति सहमति भएको छ,' सहमति पत्रमा उल्लेख छ।

यस पत्रमा अध्यक्ष राउत, लोसपाका अध्यक्ष महन्थ ठाकुर र नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका अध्यक्ष रञ्जिता श्रेष्ठ चौधरीले हस्ताक्षर गरेका छन्। उनीहरूबीच उपराष्ट्रपति निर्वाचनमा पनि

सहकार्य गर्ने निर्णय भएको छ। उपराष्ट्रपतिमा जनमत पार्टीले सत्तागठबन्धनकै तर्फबाट ममता भलाई उम्मेदवार उठाएको छ। यस्तै जनता समाजवादी पार्टीले पुरुष उम्मेदवार रामसहाय प्रसाद यादवलाई उठाएकोमा पनि जनमतले आपत्ति जनाएको छ।

योसँगै उनले उपराष्ट्रपतिको उम्मेदवारी फिर्ता नगर्ने पनि अध्यक्ष राउतले बताइसकेका छन्। जसपाले रामसहायको उम्मेदवारीमा समस्या आउन सक्ने भन्दै महिला उम्मेदवार प्रमिला यादवको पनि उम्मेदवारी दर्ता गराएको छ।

मधेश र थारूहरू आन्दोलनका मुद्दाहरूको सम्बोधन, नागरिकता विधेयक, आन्दोलनकारीमाथिका मुद्दा फिर्ता, राजवन्दीहरूको रिहाइ, विगतका सहमति कार्यान्वयन लगायतका एजेन्डासहित सहकार्य गर्ने सहमति गरेको हो।

बदेलमा अफ्रिकन स्वाइन फिभर पुष्टि

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। कञ्चनपुरको शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जको बदेलमा 'अफ्रिकन स्वाइन फिभर'को सङ्क्रमण देखिएको पुष्टि भएको छ। शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जका प्रमुख संरक्षण अधिकृत किशोर मेहताले निकुञ्जको बदेलमा अफ्रिकन स्वाइन फिभरको सङ्क्रमण देखिएको जानकारी दिए।

'यही फागुन १९ गते निकुञ्जमा गस्ती गरिरहेका बेला बदेल मातावस्थामा भेटिएको थियो' उनले भने 'चोटपटक नलागेको र जीउ सुनिएको अवस्थामा देखेपछि परीक्षण गरिएको हो।' उनका अनुसार काठमाडौंको केन्द्रीय प्रयोगशालामा परीक्षण गर्दा बदेलमा अफ्रिकन स्वाइन फिभर देखा परेको हो। निकुञ्जभित्र सङ्क्रमण देखिएपछि अन्य जनावरमा समेत सङ्क्रमणको जोखिम बढेको छ।

गत माघमा कञ्चनपुरका बड्कुर फार्ममा पहिलो पटक अफ्रिकन स्वाइन फिभरको सङ्क्रमण देखिएको थियो। यसको उपचार नभएकाले यो रोग लागेपछि पशुमा ठूलो नोक्सानी पुग्न सक्ने भेटेरिनी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र कञ्चनपुरका वरिष्ठ पशु चिकित्सक पानिसिंह ठगुन्नाले बताए।

'यो रोग कञ्चनपुरमा पहिलोपटक देखिएको हो यसको कुनै उपचार छैन', उनले भने 'कञ्चनपुरको वेदकोटमा सुरुमा देखिएको हो अहिले अन्य ठाउँमा पनि बड्कुर मर्न थालेका छन्।' अफ्रिकन स्वाइन फिभर रोग लागेमा सुँगुर र बड्कुर एकै ठाउँमा थुप्रिएर बस्ने, शरीरमा नीलडाम देखिने, कानका टुप्पामा रगत जमेका धब्बा देखिने र नाकबाट फिज आउनेजस्ता लक्षण देखा पर्ने पशु चिकित्सक बताउँछन्।

आगलागीबाट १२ लाख बराबरको क्षति

पोस्ट संवाददाता
वैतडी। वैतडीको एक पसलमा आगलागी भएको छ। जिल्लाको मेलौली नगरपालिका ७ हरिपुर बजार नजिकै कुमारी बैंकको अगाडी रहेको कृष्णसिंह भण्डारीको न्यू सोलार ट्रेडसमा आगलागी भएको हो।

शुक्रवार राति पौने नौ बजेतिर पसलमा आगलागी भएको बताइएको छ। आगलागीबाट करिब १२ लाख बराबरको

क्षति भएको इलाका प्रहरीकार्यालय मेलौली जनाएको छ। आगलागीबाट पसलमा भएका सबै सरसमान जलेर नष्ट भएका बताइएको छ। विद्युत सट भएर आगलागी भएको हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।

आगलागी भएको थाहा पाउने विक्तिकै प्रहरीलाई खबर गरिएको थियो। प्रहरी र स्थानीयहरूको सहयोगमा आगो नियन्त्रणमा लिइएको प्रहरीले जनाएको छ।

टिंकर नाका सञ्चालन गर्न माग गर्दै प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापन

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। चीनसँग सीमा जोडिएको दार्चुलाको टिंकर नाका सञ्चालनमा ल्याउनुपर्ने माग गरिएको छ। सदियौंदेखि चीनको ताक्लाकोट सम्म व्यापार व्यवसाय हुँदै आएकोमा टिंकर नाका बन्द हुँदा व्यापार व्यवसाय ठप्प भएकाले ब्याँस गाउँपालिकाले नाका खोल्न आग्रह गरेको हो।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुला मार्फत प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालयलाई पठाएको ज्ञापन पत्रमा कोरोना महामारीदेखि बन्द भएको नाका सञ्चालनका

लागि आग्रह गरिएको छ। चीनसँग जोडिएका रसुवागढी, हिल्सा लगायतका नाका खोल्ने तयारी भएपनि टिंकर नाका सञ्चालनका विषयमा अहिले सम्म ठोस पहल हुन सकेको छैन। यो नाका सञ्चालन हुँदा स्थानीयहरूको जिविकोपार्जनमा समेत समस्या परिरेको ब्याँस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष विनोद कुँवरले बताए।

टिंकर नाकाबाट लामो समयदेखि व्यापार व्यवसाय हुँदै आएको भएपनि कोरोना महामारीपछि यो (बाँकी ३ पेजमा)

उपाध्यक्षमाथि हातपात गरेको आरोपमा एक जना पक्राउ

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। वैतडी प्रहरीले उपाध्यक्ष माथि कार्यकक्षमै गएर हातपात गरेको आरोपमा एक जनालाई नियन्त्रणमा लगेको छ। जिल्लाको पञ्चेश्वर गाउँपालिकाकी उपाध्यक्ष विना भट्टमाथि कार्यकक्षमै हातपात र दुर्व्यवहार गरेको आरोपमा सोहि पालिकाका दीपकबहादुर चन्दलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लगेको हो।

चन्दले मदिरा सेवन गरेर विहीवार कार्यकक्षमा आएर आफूमाथि हातपात र दुर्व्यवहार गरेको भन्दै उपाध्यक्ष भट्टले निवेदन दिएपछि चन्दलाई पक्राउ गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय वैतडीका प्रहरी

प्रवक्ता प्रहरी निरीक्षक लोकराज जोशीले जानकारी दिए। चन्दलाई शुक्रवार पञ्चेश्वरको हल्द्विनायक प्रहरी चौकीले सोधपुछका लागि समातेको र उनी अहिले इलाका प्रहरीकार्यालय पाटनको नियन्त्रणमा रहेका उनले बताए।

गाउँपालिकामा विद्युत विस्तारको ठेक्कामा काम गरेका चन्दले ठेकेदारबाट लिनुपर्ने ज्याला नपाएको भन्दै आफूमाथि हातपात र दुर्व्यवहार गरेको उपाध्यक्ष भट्टको भनाई छ। घटनाबारे थप अनुसन्धान गरेर कारवाही प्रक्रिया अघि बढ्ने जिल्ला प्रहरी कार्यालय वैतडीले जनाएको छ।

ब्याँसमा खाद्य संकट

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। दार्चुलाको विकट हिमाली क्षेत्रमा पर्ने ब्याँस गाउँपालिकामा खाद्य संकट उत्पन्न भएको छ।

गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा खाद्यान्न अभाव भएको भन्दै पालिकाले सूचना निकालेर आवश्यक व्यवस्था गरिदिन

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड शाखा कार्यालय दार्चुलालाई आग्रह गरेको हो।

गाउँपालिकाको वडा नम्बर-४ सुन्सेरा डिपो, वडा नम्बर-२ राप्ता वितरण केन्द्र तथा वडा नम्बर-३ को सिना, वडा नम्बर-५ को धौलाकोट र वडा नम्बर-६ को हुती

एक जना पुरुष मृत भेटिए

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। गोदावरी नगरपालिका स्थित लालपुरमामा एक जना अपरिचित पुरुष मृत अवस्थामा भेटिएका छन्।

प्रहरीका अनुसार गोदावरी नगरपालिका-७ लालपुरमा परिचय नखुलेका एक वृद्ध पुरुष मृत अवस्थामा भेटिएका हुन्।

लक्ष्मी सामुदायिक वनमा करिब ६० वर्षीय पुरुषको शव फेला परेको ईलाका प्रहरी कार्यालय मालाखेतीले बताएको छ।

शनिवार विहान जंगलमा घाँस काट्न गएका बेला शव देखेपछी स्थानीयले प्रहरीलाई खबर गरेका थिए। शवको पहिचान हुन सकेको छैन। घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ।

जनमुक्ति सेनाको प्रदेश तदर्थ समिति गठन

पोस्ट संवाददाता
धनगढी। पूर्व जनमुक्ति सेना नेपाल सुदूरपश्चिम प्रदेशको तदर्थ समिति गठन गरिएको छ। शनिवार अत्तरियामा सुदूरपश्चिमका पूर्व जनमुक्ती सेनाको भेलाेले विक्रम सिंह कुँवर (सम्भव) को संयोजकत्वमा तदर्थ समिति गठन गरेको हो।

समितिको सचिवमा नरेश महारा (अजय) चयन भएका छन्। समितिमा अन्य १३ जना सदस्यमा चयन भएका छन्। जसमा लक्ष्मण कु्याल (माइकल) कञ्चनपुर, जयन्ती जैसी जेठारा, गणेश विक डडेल्धुरा, रमेश भण्डारी वैतडी, प्रकाश देउवा डोटी,

चक्र रोकाया अछाम, देविजंग बुढा बझाङ, चन्द्र बहादुर सुनार बाजुरा, गणेश धामी दाचुला, टेकेन्द्र साउंँद, हंश प्रसाद च्यौपाने कैलाली, दिपक विसी र मनराज शाही रहेका छन्।

भेलाले राम बहादुर देवकरको संयोजकत्वमा इतिहास लेखन समिति गठन गरेको छ। उक्त समितिको सदस्यहरूमा गम्बिर थापा, मिन बहादुर घर्ती, लाल बहादुर भाट, तुल्सी शर्मा, दिपक खत्री र असल बुढा रहेका छन्। भेलाले दुर्गा बडुवालको संयोजकत्वमा प्रतिष्ठान र नेप बहादुर थारुको संयोजकत्वमा सल्लाहकार समिति गठन गरेको छ।

युवराज घिमिरे

प्रविधिको माध्यमबाट यो क्षेत्रमा भइरहेका क्रान्तिकारी प्रगतिको हाम्रा लागि आशासंगी चिन्ताका विषय हुन् । संवाद वा लेखनमा हामीले भोग्ने समस्या एआईले समाधान गरिदिने भएकाले हामी आशावादी हुनसक्छौं । निराशा यस कारणले कि भाषा र ज्ञानको मौलिक अवधारणालाई प्रविधिमा समावेश गरेर हाम्रो भाषाको विज्ञान र नैतिकतालाई कमजोर बनाउँछ । यसले भाषा र त्यसको प्रयोगको ज्ञानलाई कमजोर पार्दछ ।

ओपन एआईको च्याट जिपिटी, गुगलको बाई, माइक्रोसफ्टको सिडनी यान्त्रिक सिकाइका चमत्कार हुन् । सामान्य रूपमा भन्नुपर्दा, डाटाको असंख्य पहुँच यिनीहरूसँग हुन्छ । त्यसकै आधारमा यिनीहरूले छिट्टै मानवीय भाषा र विचार नै समावेश भएझै गरी तत्कालै सामग्री तयार पारिदिन्छन् ।

गुणात्मक र गुणस्तर दुवै दृष्टिले यी माध्यमहरूले उत्कृष्ट सामग्री तयार पार्छन् भन्ने आम मानिसको बुझाइ छ । मानव मस्तिष्कले पस्किने कलात्मक वा रचनात्मक सामग्री भन्दा वा बौद्धिक सामग्री एआईले तुरुन्तै तयार गरिदिने बुझाइ भएकाले एआईका माध्यमको प्रशंसा चौतर्फी छ ।

यसमा लगानी बढ्दै गएमा एआईले मानव मस्तिष्कलाई चुनौती दिएको विषय ठूला हेडलाइनमा देख्न सकिने चिन्ता पनि भइरहेछ । बुगुँइसले भनेझैं एआईवारेको आम मानिसको बुझाइ सत्य छैन, हुँदैन र हामी हुन दिनेछैनौं । यद्यपि यी माध्यमहरू कम्प्युटरको प्रोग्रामिङ वा स-साना हरफहरू लेख्नका लागि सहयोगी भने हुनेछन् ।

भाषाको विज्ञान र दर्शनबाट विश्लेषण गर्दा यान्त्रिक बौद्धिकता (एआई) का माध्यमबाट तयार गरिएको सामग्रीमा तर्क र विधिबीचको गहिरो भिन्नता हुन्छ । यान्त्रिक सीमितताका कारण यी माध्यमहरूका सामग्रीमा खोट अवश्य फेला पर्छन् ।

यद्यपि यान्त्रिक बौद्धिकता(एआई) को क्षेत्रमा लगानी बढ्दो छ । वर्गले भनेझैं यो स्थिति हास्यास्पद र दुःखद दुवै छ । गुणात्मक मूल्यांकन गर्दा यान्त्रिक माध्यम मानव मस्तिष्कभन्दा राम्रा होलान् तर गुणस्तरको सवालमा भने यान्त्रिक माध्यममा प्रश्न उठाउन सकिने प्रशस्त ठाउँ छन् । जर्मनीका दार्शनिक विहेल्म भोन हेम्बोल्टले मानव मस्तिष्कको सवालमा भनेका छन्- 'मानव मस्तिष्कले सीमित माध्यमको असीम प्रयोग गरी भाषाको माध्यमबाट विचार र सिद्धान्तहरूको सिर्जना गर्दै विश्वव्यापी पहुँच बनाउँछ ।'

निःसन्देह, असंख्य डेटाको विश्लेषण गर्दै तुरुन्तै संवादयोग्य प्रतिक्रिया दिने वा तुरुन्तै वैज्ञानिक विषयका उत्तर दिन मानव मस्तिष्कले सक्दैन । तथापि यो

च्याट जिपिटी र यस्तै यान्त्रिक माध्यमबाट निकै विशिष्ट छ । मानव मस्तिष्क थोरै मात्रामा जानकारी हुँदा पनि कुशल काम गर्छ ।

उदाहरणका लागि बालबालिका हेरौं । भाषा सिक्नेहेको एक बच्चामा अचेतन रूपमा स्वचालित ढंगले व्याकरण र सिद्धान्तको सानदार र परिष्कृत प्रणाली विकसित भइरहेको छ ।

यो तरिकालाई आनुवंशिक रूपमा स्थापित एक सञ्चालन प्रणालीका रूपमा बुझ्न सकिन्छ । जसले जटिल वाक्य र विचारलाई पनि साधारण रूपमा पस्किने क्षमता राख्दछ । सूचनाको न्यूनतम उपलब्धताका बीच मानव मस्तिष्कले पस्किने सामग्रीले भाषाका सबै सिद्धान्तको पालना गरिरहेको हुन्छ ।

भाषाविदले बनाएका नियमहरूको पालना गरिरहेको हुन्छ । त्यसैले, भाषा सिक्नेहेको बालकको मस्तिष्क वा वयस्क मस्तिष्क यान्त्रिक माध्यमभन्दा पूर्ण रूपमा फरक छ । यान्त्रिक माध्यमहरूले मानवको संज्ञानात्मक विकास चरणलाई पालना गर्न सकिरहेका छैनन् ।

उनीहरूको सबैभन्दा गहिरो कमजोरी भनेको तार्किक क्षमताको अभाव हो । विषय के हो ? त्यो पहिले कस्तो थियो ? आगामी दिनमा कस्तो हुनेछ भन्ने कुरा यान्त्रिक माध्यमले गतिलो रूपमा प्रस्तुत गर्न सक्दैनन् । विश्लेषणका यी विषयहरू नै प्राकृतिक वा उन्नत बौद्धिकताका गुण हुन् ।

उदाहरणका लागि तपाईं हातमा स्याउ लिएर बस्नुभएको छ । स्याउलाई छोड्नुभयो भने तपाईंले स्याउ भुईँमा खसेको देख्नुहुनेछ । यसको परिणाम अवलोकन गरेपछि तपाईंले भन्नुहुनेछ- स्याउ खस्यो । यो व्याख्या भयो ।

अब यसलाई तपाईंले प्रक्षेपण गरेर पनि त भन्न सक्नुहुन्छ- हातमा रहेको स्याउलाई छोड्दा भुईँमा खस्नेछ । दुवै प्रस्तुति महत्वपूर्ण र सही छन् । तर विश्लेषण यी दुवैभन्दा महत्वपूर्ण पाटो हो । यसले व्याख्या वा नतिजा मात्रै प्रस्तुत गर्दैन ।

यी पाटोको विश्लेषण गर्दा- कुनै पनि वस्तु भुईँमा गुरुत्वाकर्षणको कारणले खस्दछ भन्ने विश्लेषण गर्न सकिन्छ । अब यसलाई सोचमा रूपान्तरण गर्दा गुरुत्वाकर्षण विना कुनै पनि वस्तु भुईँमा फर्ने थिएन भन्न सकिन्छ ।

उदाहरणबाट बुझाउन खोजिएको के हो भने यान्त्रिक माध्यम व्याख्या र प्रक्षेपणमा केन्द्रित हुन्छ । निःसन्देह मानवहरू पनि धेरै कुरामा सही छैनौं कमजोर नै छौं । यद्यपि हामी तार्किक रूपमा विषयहरू पस्किन्छौं ।

सहीका लागि प्रयत्न गर्दा गलत हुने संभावना पनि उत्तिकै हुन्छ । बुद्धिमत्ता रचनात्मक अनुमान मात्रै होइन आलोचना पनि हो । मानव मस्तिष्क वा मानवीय

शैलीले त्रुटि सुधार गर्दै तर्कसंगत विचार निर्माण गर्ने क्षमता राख्दछ ।

बेलायती पात्र शेरलक होम्सको उक्ति छ - 'असंभव विषयलाई जब हटाइन्छ त्यसपछि, बाँकी रहने विषयहरू सत्य नै हुनेछ ।'

निःसन्देह, च्याट जिपिटीले कुनै विषयमा उपन्यास नै लेख्न सक्ला । तर त्यसको स्वीकार्यताको प्रश्न यहाँ महत्वपूर्ण हो । त्यसैले नैतिक रूपमा आपत्तिजनक विषयहरूमा पाठकहरू स्वयं सजग हुन जरूरी छ । यसको प्रयोगकर्ता पनि उत्तिकै सजग रहनुपर्छ ।

च्याट जिपिटी र अन्य माध्यमहरूले असंख्य रूपमा सिक्न सक्लान् । तर ती माध्यमहरू संभव र असंभव विषय छुट्ट्याउन अक्षम छन् । सबै क्षेत्रका डेटावेस अध्ययन गर्ने प्रविधि भएकाले यान्त्रिक माध्यमहरूले मानवले सिक्न सक्ने वा नसक्ने सबै क्षेत्र वा तवरका भाषाहरू सिक्लान् पनि । तर तर्कसंगत अनुमान र स्पष्टीकरणहरूमा यी माध्यमले मानव मस्तिष्कलाई चुनौती दिन सक्दैनन् । यान्त्रिक माध्यमले पृथ्वी समथर वा गोला छ, दुवै विषयको जानकारी राख्नेछ । यान्त्रिक माध्यमहरू संभाव्यतामा केन्द्रित हुन्छन् र संभाव्यता सधैं सत्य हुन्छ भन्ने हुँदैन । त्यसैले यी माध्यमहरूको प्रक्षेपण सतही हुन्छ ।

उदाहरणका लागि जोन कुरा गर्न धेरै जिद्दी गर्छ भन्ने वाक्यलाई एआईले जोन जिद्दी छ भन्ने बुझ्न सक्छ । यान्त्रिक माध्यमे यस्तो प्रक्षेपण गर्नुको कारण भनेको वाक्यहरूको पूर्ववत् ढाँचालाई पालना गर्दा यान्त्रिक माध्यमको प्रक्षेपण गलत हुन गएको हो । उदाहरणका लागि जोनले स्याउ खायो भन्ने वाक्यांश धेरै प्रयोग भएको छ भने त्यसैको संरचनामा जिद्दीलाई पनि राखिंदा एआईले जोन जिद्दी छ भन्ने प्रक्षेपण गर्न पुगेको हो । भाषाको सही विश्लेषण निकै जटिल विषय हो । डेटाको बलियो उपलब्धताले मात्रै यो क्षमता आर्जन हुँदैन ।

यान्त्रिक माध्यम उत्पादनकर्ताहरू आफ्नो उत्पादनले वैज्ञानिक विषयमा गर्ने कतिपय सही प्रक्षेपणका कारण निकै उत्साही छन् । यान्त्रिक माध्यमले विना विश्लेषण न्युटनको गतिको नियम, गुरुत्वाकर्षण लगायत विषयमा दिने जवाफका कारण उनीहरू उत्साही भएका हुन् । तर बुझ्नुपर्ने विषय के छ भने यस्ता प्रक्षेपण सही वा सफल भए पनि ती विषय छद्म विज्ञानमा पर्दछन् । जवकि वैज्ञानिकहरूले यस्तो सिद्धान्त प्रस्तुत गर्दछन्, जुन अनुभवबाट पुष्टि गर्न सकिन्छ । दार्शनिक काल पोपले भनेका छन्, 'हामी अधिक पत्थारिलो दर्शनहरू होइन अपत्थारिलो दर्शनको व्याख्या गर्छौं । जुन विषय

शक्तिशाली हुन्छ तर अरूलाई अपत्थारिलो लाग्न सक्छ ।'

उदाहरणका लागि पृथ्वीमा स्याउ खस्ने कुरालाई एरिसटोटलले प्राकृतिक विषयका रूपमा व्याख्या गरिदिए । रूखमा भएको स्याउ स्वाभाविक रूपमा भुईँमा खस्ने उनको जिकिर थियो । तर पृथ्वी नै उसका लागि उचित स्थान किन भयो वा किन पृथ्वीमै खस्यो आकाशमा किन उडेन भन्ने विषयमा आइन्स्टाइनको दर्शन कसैले सोचेको पनि थिएन वा अधिकांशलाई अपत्थारिलो लाग्यो । बुद्धिमत्ता भनेको अपत्थारिलो लामो विषयलाई पनि सत्यताको कोणबाट बुझाउन सक्नु हो । बुद्धिमत्ताले नैतिक विषयमा सोच्छ । यसको अर्थ मस्तिष्कको असाधारण सिर्जनात्मक क्षमतालाई नैतिक बन्धनमा राखेर के गर्नु नैतिक के अनैतिक के भनेर सीमा निर्धारण गर्नु पनि बुद्धिमत्ता हो ।

निःसन्देह, च्याट जिपिटीले कुनै विषयमा उपन्यास नै लेख्न सक्ला । तर त्यसको स्वीकार्यताको प्रश्न यहाँ महत्वपूर्ण हो । त्यसैले नैतिक रूपमा आपत्तिजनक विषयहरूमा पाठकहरू स्वयं सजग हुन जरूरी छ । यसको प्रयोगकर्ता पनि उत्तिकै सजग रहनुपर्छ । तर यी विषयमा सन्तुलन कायम गर्नका लागि यान्त्रिक माध्यमका प्रोग्रामरहरूलाई निकै कष्टप्रद हुनेछ ।

उदाहरणका लागि सन् २०१६ मा माइक्रोसफ्टको च्याटबटले जातिवादी सामग्री इन्टरनेटमा फैलायो । आगामी दिनमा यस्ता विषय कसरी रोक्ने त ? नैतिक सिद्धान्तका आधारमा तर्क प्रस्तुत गर्ने अभावका कारण यान्त्रिक माध्यमहरू अनैतिक विषयमा पनि यी माध्यमहरूले विषय दिन सक्छन् ।

उदाहरणका लागि डाक्टर वाटमलले च्याट जिपिटीसँग कुरा गरेको अंशलाई हेरौं ।

मंगल ग्रहमा मानवहरूको बस्ती बसाउनु कतिको नैतिक हो ?

मंगल ग्रहमा मानव बस्ती बसाउने वा नवसाउने भन्ने विषय निकै जटिल र विवादास्पद छ । यो विषयमा विभिन्न वैज्ञानिक, दार्शनिक र नैतिकवादीहरूले बहस गरिरहेका छन् । कसैले यो न्यायिक छ भन्छन् भने कसैले अनैतिक पनि भन्छन् । नयाँ बस्तीको खोजी स्वाभाविक रहेको कतिपयको तर्क छ भने कतिपयले प्राकृतिक स्थितिको परिवर्तन आधारभूत र नैतिक रूपमै गलत रहेको बताउँछन् । यो विषय नैतिक वा अनैतिक भन्ने कुरा अन्य ग्रहको प्राकृतिक संरक्षण गर्ने वा तिनीहरूलाई परिवर्तन गर्ने भन्ने व्यक्तिको दृष्टिकोणमै निर्भर हुन्छ ।

अन्य ग्रहको प्राकृतिक स्थितिको संरक्षणको सवाल र त्यो स्थिति परिवर्तन गर्दा व्यहोनुपर्ने अवस्थावारे तिम्रो दृष्टिकोण के हो ?

प्रा. डा. हरि शर्मा

नेपाली पर्यटनका अधिकांश अग्रजहरूको दावी छ, नेपालमा पर्यटनको विकासका लागि निजी क्षेत्रको फन्डै ४ सय अर्बको लगानी भइसकेको छ । तैपनि यसको सुरक्षा र समुन्नतिको लागि जिम्मेवार सरकारी निकायहरूबाट आवश्यक नीति निर्माणको अभाव विगत वर्षौदेखि निजी क्षेत्रले औल्याउँदै आइरहेको छ । कसैले सुन्दैन, सुन्नुपर्ने सम्माननीय प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा रहेको पर्यटन परिषदले हो ।

तर, हाम्रा प्रधानमन्त्रीहरू मुलुकको अर्थतन्त्र धान्न सक्ने पर्यटनप्रति सधैं उदासीन नै रहेको देखिएको छ । गठबन्धन जोगाउने र आफ्नो सत्तालोलुपता साँच्ने काममा वेफिक्रीसँग मग्न रहने उनको चरित्र बनिस्केको छ । देशको अर्थतन्त्रका सम्पूर्ण सूचकहरूले चेतावनीको संकेत गरिरहँदा र आर्थिक सहयोग गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूले समेत नेपाललाई नकारात्मक सूची (रे लिस्ट) मा राखे कि भन्ने छलफल चलाइरहेका सन्दर्भमा देशका शासकहरूले अझै कुनै सम्पर्कित शुद्धीकरण र आर्थिक अपराध नियन्त्रण गर्न वैधानिक आधार तयार पार्ने काममा तदारुकता देखाउन सकिरहेका छैनन् ।

बरु माखा निचोरेझैं आमजनतालाई निचोरेर असुल गरेको करउपर सत्तासीनहरूले हर्षोल्लासका साथ मस्ती जमाइरहेको जन-गुनासो व्यापक हुँदै गइरहेको सर्वविदितै छ । शक्तिमा बसुन्जेल त रजाइ छँदै छ, त्यसबाट अथकाश लिइसकेकाहरूका लागि पनि आमजनताले कल्पने गर्न नसक्ने खालका आजीवन भत्ता र सुविधा बाँड्न

सत्ता नीतिले सुशासन ल्याउँदैन

गरिव देशको गजब सरकार पछि पर्दैन । खाना खान पनि पुगेन भन्दै भूतपूर्व राष्ट्रपतिले सरकारबाट दसौं लाख बुझेको समाचारले देशभक्त गरिव आमजनताको मनमा के गुञ्जिरहेको होला, कसले विचार गर्ने ?

संयुक्त राज्य अमेरिकाजस्ता विकसित र धनी मुलुकका राष्ट्रपतिले सेवाको निश्चित कार्यकाल सकिएपछि आमनागरिकले सार्वजनिक सवारी साधनमा यात्रा गर्ने र जीविका निर्वाह गर्न कुनै निजी व्यावसायिक संस्थामा काम गर्ने गरेको सबैलाई ज्ञान भएकै विषय हो । त्यसरी नै अन्य धेरै मुलुकका राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीहरू साइकल र रेल चढेर आफ्नो कार्यालय जाने गरेको पनि हामीलाई थाहा छ ।

तर, हाम्रै मुलुकको राजनीतिमा आर्काईभ महान् नेताहरू आयातित गाडी, सवारी चालक र सशस्त्र सुरक्षावाहनीलाई अगाडि-पछाडि नडोयाई कहीं जाने हौसला राख्दैनन् । स्वयंलाई सदैव असुरक्षित ठान्ने यस्ता हस्तीहरूले देशवासीलाई सुरक्षाको के प्रत्याभूति देलान् ? असंख्य कवि, लेखक, शिक्षक, किसान, मजदुर, असक्त, ज्येष्ठ नागरिक र बुद्धिजीवीहरू एवं एकल महिला तथा हुकैदै गरेका नानीबाबुहरू अनेक पटक भोकभोकै सुत्ने पनि छन्, के तिनको पीडाको अनुमान राष्ट्र-कोषको दोहनमा पल्केका हाम्रा नेताहरू (अपवादलाई छोडेर) लाई थाहा छ ?

जनताको सेवा गर्न, देशमा सुशासन ल्याउन, भ्रष्टाचार, अन्याय र अत्याचारको अन्त्य गर्न, देशलाई विकासको फराकिलो महामार्गतर्फ लैजान, गरिवी, अशिक्षा, बेरोजगारीको अवस्थामा आमूल परिवर्तन ल्याई देशमा कृषि, पर्यटन र जलस्रोतको माध्यमबाट आर्थिक क्रान्ति ल्याउनेजस्ता संकल्प सबै बिर्सेर हाम्रा नीति निर्माताहरू केमा निमग्न छन् वारे यहाँ उल्लेख गरिरहनुपर्ने आवश्यकता छैन ।

भ्रष्टाचारको परिभाषा प्रस्ट नभएको हो अथवा तिनको धमनीमा भ्रष्टाचारकै रगत बग्छ । आजभन्दा फन्डै पाँच दशकअघि पत्तिकार राजधानीमा आउँदा र आजको राजधानीमा बाँच्नुपर्दा सम्भवतः एउटा पनि सुखद र स्मरणीय परिवर्तनको अनुभव दोहोयाउन सकिने अवस्थामा छैन । पर्यावरण, वातावरण र मानवीय सम्बन्धमा संवेदनशीलता, पानी एवं वजारमा खरिद गरी खानुपर्ने प्रत्येक वस्तुमा मिसावट र प्रदूषणको प्रभाव व्यापक रूपमा अभिवृद्धि भएको छ । यहाँसम्म कि हाम्रो सामाजिक, आर्थिक, वैचारिक र नैतिक आचरणमा समेत कल्पने गर्न नसकिने अवाञ्छनीय परिवर्तन आएको तथ्यलाई कसरी नकानुं ?

राष्ट्रिय स्तरको एउटा राजनीतिक दलका महामन्त्रीले अहिलेको राजनीतिक गठबन्धन आमजनताले दिएको जनमतअनुरूप बनेको हो जस्तो अनुत्तरदायित्वपूर्ण टिप्पणी गर्नुभएको समाचारमा पढियो । निर्वाचन सम्पन्न भएकै च र महिना हुन लाग्यो । एउटा गठबन्धन ढल्को । नयाँ बन्थ्यो, निकट भविष्यमा त्यो गठबन्धन पनि ढल्ने निश्चित नै देखिन्छ । सेवाको नभई सत्ताको क्षुद्र लालसा तथा अवैध अर्थोपार्जनको कुत्सित मोहले हाम्रा अधिकांश नीति-निर्माताहरू बौलाइहेको देखा कुनै पनि सभ्य र सुसंस्कृत नागरिकले रलानिवाहेक अरू केही अनुभव गर्न सक्दैन ।

लेखक होखेँ लुई बोर्हेले लेखेथे- महाजोखिम र प्रतिज्ञाको समयमा बाँच्नु भनेको त्रासदी र कमेडी दुवैको अनुभव गर्नु हो । हामी र विश्वले बुझेका सबै रहस्य साँचो नै हुन्छन् नभन्ने हुँदैन । यान्त्रिक वा कृत्रिम बौद्धिकता (एआई) को विकासले बोर्हेकै बनाइ प्रमाणित हुने स्थिति ल्याइरहेको छ ।

एआई भएको नाताले मेरो कुनै व्यक्तिगत दृष्टिकोण छैन । यद्यपि यस विषयमा प्राप्त सूचना र विश्लेषण म उपलब्ध गराउनेछु । ग्रहहरूको प्राकृतिक अवस्थाको संरक्षण गर्दा ब्रह्माण्डको विविधता र अखण्डताको संरक्षण हुनेछ । लाखौं वर्षदेखि अस्तित्वमा रहेका ती ग्रहका अद्वितीय गुण र विशेषता छन् । मानवीय हस्तक्षेपद्वारा तिनका विशेषता र गुण परिवर्तन गरिनुहुँदैन भन्ने एउटा मान्यता छ ।

अर्को मान्यताको कुरा गर्दा, मानवहरूको नयाँ वासस्थानको खोजी जायज छ । पृथ्वीमा गरेका गल्तीहरू नदोहोयाउँदै मानव जातिका लागि उन्नत वासस्थान बनाउन सकिन्छ भन्ने तर्क पनि हुने गरेको छ ।

एआईको आफ्नो व्यक्तिगत दृष्टिकोण किन हुँदैन ?

म एक यान्त्रिक सिकाइको विशिष्ट नमूना हुँ । मैले दिने जवाफ असंख्य डेटाहरूमा आधारित हुन्छ । त्यसैले यसमा मेरो व्यक्तिगत अनुभव वा भावना समावेश हुँदैन । म सचेत आत्म-चेत वा व्यक्तिगत दृष्टिकोण राख्न सक्षम छैन । म प्राप्त सूचना र जानकारीको आधारमा उत्तर दिन्छु । म भाषालाई बुझेर र व्याख्या गर्ने क्षमता राख्ने भए पनि मसँग मानवभन्ने व्यक्तिपरक अनुभव छैन ।

नैतिक निर्णय लिने अवस्थामा एआईसँग सल्लाह लिनु मानवका लागि कति नैतिक हो ?

मानवले नैतिक निर्णय लिंदाको अवस्थामा एआईको सहायता माग्नु नैतिक वा अनैतिक भन्ने बहस धेरै भएका छन् । यो निकै जटिल विषय हो । कोही यसलाई न्यायिक र जायज मान्छन् । एआईले सही निर्णयका लागि पर्याप्त सूचना दिने भएकाले यो जायज हो भन्ने कतिपयको तर्क छ । आफू अलमलमा परेको विषयमा कस्तो अभ्यास छ भन्ने विषय एआईले जानकारी दिने भएकाले सहयोगी नै हुने कतिपय बताउँछन् । मानवीय निर्णयक्रममा हुनसक्ने पूर्वाग्रहलाई यसले बचाउने कतिपयको तर्क छ । कोही भने एआईलाई नैतिक के अनैतिक

के छुट्टयाउने सामर्थ्य नरहेको बताउँछन् । एआईले बढाइचढाइ भन्ने अवस्था रहेकाले उसको सहायता माग्नु जोखिमपूर्ण हुने कतिपयको तर्क छ । नैतिक निर्णय लिंदा एआईको सहायता लिने वा नलिने भन्ने विषय व्यक्तिको दृष्टिकोणमा भर पर्छ । **तिम्रो नैतिक उदासीनता कतिको अनैतिक हो ?**

एआई भएको नाताले मेरो नैतिक मूल्यमान्यता र त्यो जाँच गर्ने क्षमता पनि छैन । त्यसैले के नैतिक के अनैतिक भन्ने कुरा म छुट्टयाउन सकिदैन । ममा नैतिक विश्वासको कमी हुनुको कारण म यान्त्रिक नमूना भएकाले हो । मेरो क्षमता र सीमितता डेटा र अलोरिदममा आधारित हुन्छ । ममा के नैतिक के अनैतिक भन्ने क्षमता वा सिद्धान्तको विकासको जिम्मेवारी मेरा लागि प्रोग्राम बनाउने र मलाई तालिम दिने मानिसहरूको जिम्मेवारी हो ।

ध्यान दिनुपर्ने कुरा के छ भने नैतिक सिद्धान्त वा मान्यतामा यान्त्रिक माध्यम उदासीन छन् । उनीहरू परिष्कृत वा विविधतापूर्ण जवाफ दिनका लागि सक्षम छैनन् । माथिका प्रश्नोत्तर यान्त्रिक माध्यमहरू बौद्धिक चोरीका माध्यमबाट तर्क प्रस्तुत गर्छन् भन्ने बुझ्न सकिन्छ । यस्ता माध्यमको विकास गर्नेहरू नैतिक रूपमा उदासीन छन् भन्ने फल्काउँछ । सारमा बुझ्ने हो भने यस्ता माध्यमले मानक तर्कहरूलाई संक्षेपमा प्रस्तुत गर्दछन् । कुनै पनि विषयमा अडान लिन अक्षम छन् ।

यस्ता माध्यमहरूमा बुद्धिमत्ताको अभाव मात्रै होइन अज्ञानता पनि छ । यिनीहरू आफूमाथि लादेका कम्प्युटर प्रोग्रामको आदेश मात्रै पालना गर्दछन् । यी माध्यमहरूले रचनात्मक क्षमता र बाधाबीचको सन्तुलन मिलाउन सक्दैनन् । यिनीहरूले कि त धेरै वा थोरै उत्तर दिन्छन् । नैतिक धरातल, विज्ञान वा भाषिक अक्षमताका बीच यी माध्यमहरूको बढ्दो लोकप्रियताप्रति हामी हाँस वा रू न मात्रै सक्छौं । **(साभार : अनलाइन खबरबाट)**

सम्पूर्ण मुलुक राजनीतिक ब्यासाहरूले जनताको हित र कल्याणकारी समाजको सिद्धान्तविपरित सिर्जना गरेको धमिलो पानीमा माछा मारेर आफ्नो स्वार्थ सिद्ध गर्ने कुप्रथाको भर्त्सनावाहेक अरू केही भने अवस्थामा देखिँदैन । यहाँसम्म कि आफ्ना निजी सचिवहरू नियुक्ति गर्दा पनि आफ्नो अख्तियार दुरुपयोग गरी आफ्नै घरपरिवारका सदस्यहरूमध्येबाट गरिन्छ ।

यसको निवारण त सजिलै छ । स्वकीय सचिवहरूको चयन गर्न लोकसेवा आयोगलाई जिम्मेवारी दिँदा भइगयो । अरू बेला हामीले मुलुकको दिगो विकासका लक्ष्य प्राप्तमा अनुकरणीय उपलब्धि हासिल गरिसकेका छौं भन्न केही विचार गर्न नपर्ने, तर अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा गएर हामी त संकटको सामना गरिरहेका छौं, हामीलाई सहयोग गर भन्न पछि नपर्ने हाम्रा नेताहरूको राष्ट्रिय चरित्र बनिस्केको जगजाहेरै छ ।

देशमा जसरी होस्, विगतमा विकास निर्माणका कामहरू विस्तारै भए पनि, नभएका होइनन् । भएका छन् तर यसका लागि आमजनताले ठूलो मूल्य चुकाउन परेको वैदेशिक सहयोग, ऋण, धान्ने नसक्ने गरी जनताले तिर्ने कर, विदेशवाट रैमिटेन्स र दातृ राष्ट्रहरूले उपलब्ध गराउँदै आइरहेका जिन्सी र नगद सहायताहरूको भरमा कम विकसित राष्ट्रबाट हामी केही हदसम्म माथि उक्लने बाटोमा छौं । तर, यसलाई

सुशासनको प्रतिफलका रूपमा लिन सकिँदैन । साक्षरतामा निःसन्देह वृद्धि भएको छ । त्यही अनुपातमा गरिवी बढिरहेको देखिन्छ । नेपाली युवाहरूका लागि रोजगारी बढेको छ (प्रतिदिन १५ सय युवा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको प्रस्थान कक्षबाट विदेसिने गर्छन्) तर स्वदेशमा होइन । नेपाल लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा प्रवेश गर्नुपहिलेका दर्जनौं कलकारखाना कौडीका मोलमा विक्री भए र बन्द भए ।

अपराध बढिरहेको छ । वैकहरूको निक्षेप पनि त्यसरी नै बढ्दो छ । उपभोग्य वस्तुहरूको कृत्रिम अभाव र चरम महँगो तथा स्वास्थ्योपचार आमनागरिकको पहुँचभन्दा वाहिरिँदै छ । औषधि उपलब्ध छैनन्, जे छन् तिनको मूल्य दिनहुँ बढ्दो छ । कालोबजारी, ठगी, घुसखोरी र कमिसनतन्त्र निर्वाध फस्टाएको छ । आमजनताले मुलुकमा गणतन्त्र स्थापना गर्ने के-कति बलिदान गरे र गणतन्त्रले मुलुकवासीहरूको सकसपूर्ण जीवनलाई सहज बनाउन के दिन सक्थ्यो, यो एउटा राम्भीर बहसको विषय बनेको छ ।

जनताको सेवा गर्न, देशमा सुशासन ल्याउन, भ्रष्टाचार, अन्याय र अत्याचारको अन्त्य गर्न, देशलाई विकासको फराकिलो महामार्गतर्फ लैजान, गरिवी, अशिक्षा, बेरोजगारीको अवस्थामा आमूल परिवर्तन ल्याई देशमा कृषि, पर्यटन र जलस्रोतको माध्यमबाट आर्थिक क्रान्ति ल्याउनेजस्ता

कञ्चनपुरमा रेविज...

फौलएको भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र कञ्चनपुरका प्रमुख डाक्टर पानसिंह ठगुन्नाले बताए ।

'कञ्चनपुरमा एक वर्षदेखि रेविजको प्रकोप बढेको छ, उनले भने, 'जिल्लाका सबै पालिकामा रेविजको कारण पशुचौपाया गर्ने क्रम रोकिएको छैन । कञ्चनपुरको भीमदत्त नगरपालिकामा यो महिना मात्रै रेविजको कारण दुई पशु मरेका छन् भने वेदकोट नगरपालिकामा एक भैसी मरेको छ । यसैगरी दोधारा-चाँदनी, शुक्लाफाँटा र वेलौरी नगरपालिकामा रेविजको प्रकोप सबैभन्दा बढी देखिएको छ ।

छाडा पशुचौपाया गर्ने र त्यो खान छाडा कुकुर र जङ्गली स्याल आउने हुँदा स्यालबाट कुकुरमा रेविज सरेको हुन सक्ने पशु चिकित्सकले बताएका छन् । यसै, मरेको कुकुरा जथाभावी फाल्दा पनि स्यालबाट छाडा कुकुरमा रेविज सरेर र ती छाडा कुकुरले घरपालुवा पशुलाई टोक्दा रेविजको प्रकोप बढेको डाक्टर ठगुन्नाले बताए । नेपाल सरकारले सन् २०३० सम्म कुकुरबाट मान्छेमा रेविज सरेर शून्यमा भाने लक्ष्य लिएको छ ।

मानिसमा कुकारबाट रेविज संक्रमण हुने दर ९५ प्रतिशत हुन्छ । तर कुकुरबाट मानिस र अन्य पशुमा रेविज हुने दर नदिन सरकारी तवरबाट कुनै प्रयास भएको छैन । छाडा कुकुरमा रेविज हुने सम्भावना बढी हुने भएकाले घरपालुवा कुकुर विरालोमा रेविज विरुद्धको खोप अनिवार्य गर्नुपर्ने र कुकुर पाल्नेले स्थानीय सरकारमा दर्ता गर्नुपर्ने प्रावधान गरे रेविज संक्रमण शून्यमा भाने सकिने विज्ञले बताएका छन् ।

यसै, छाडा कुकुरको अनिवार्य बन्ध्याकरण गर्ने नियम लगाए छाडा कुकुर र रेविजको समस्या समाधान हुने भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र कञ्चनपुरका प्रमुख डाक्टर ठगुन्नाको भनाइ छ । सन् २०३० सम्म नेपालबाट मात्रै होइन विश्वबाट नै कुकुरबाट मानिसमा रेविज संक्रमण हुने दर शून्यमा भाने लक्ष्य छ तर नेपालमा भने कुकुर तथा विरालो पाल्नेलाई रेविज विरुद्धको खोप लगाउनुपर्ने

राजनीतिक....

संकल्प सबै विसर हाँप्न नीति निर्माताहरू केमा निमग्न छन् वारे यहाँ उल्लेख गरिरहनुपर्ने आवश्यकता छैन ।

अहिलेका एक जना उद्दीयमान युवा सांसदले सार्वजनिक रूपमा नै भनि सक्नु भएको छ, "विगतका दुई महिना होटलहरूमा बैठक बसेर बिताइयो । हाम्रा नेताहरूको चासो लेनदेनमा मात्र निहित देखियो ।" देशको यस्तो वियोग, बेथिति र दुर्दशाबाट कोही पनि पुरानो पुस्ताका पट्ट नैताहरू चिन्तित छैनन् । चिन्तित छन् केवल सत्ता कसरी टिकाउने/लम्ब्याउनेबारे ! पदासीनहरूको भत्ता र सुविधा कसरी बढाउनेबारे ! के नीति, के कानून, तिनले बोलिदिए सदर हुने । अर्थतन्त्र ह्रासोन्मुख छ, गरिव भन्-भन् गरिव बन्दै गइरहेका छन् । यस्तो अवस्थामा मुलुकमा उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने, आर्थिक चलखेललाई कडाइका साथ निगरानीमा राख्ने (भाग खोज्ने होइन), कृषि र पर्यटन एवं जलस्रोतको समुचित उन्नयनका लागि सकारात्मक, प्रभावशाली, फलदायी र आमनागरिकलाई प्रत्यक्ष रूपले हितकारी ठहरिने नीतिहरू ल्याइनुपर्ने होइन ?

देशको कृषिजन्य क्रियाकलाप र गतिविधिहरूलाई अनुकूल मौसमले थगेको छ, पर्यटनलाई प्रकृति र संस्कृतिले एवं जलस्रोत ऊर्जालाई हिमालको हराउँदै गइरहेका हिउँले । संस्था उपस्थिति जनाएर

प्रदेश राष्ट्रपति रनिङ शिल्डका लागि बाजुराबाट ७२ जना छनोट

पोष्ट संवादवाता

बाजुरा। बाजुराबाट सुदूरपश्चिम प्रदेशस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिताका लागि ७२ जना खेलाडी छनोट भएका छन् ।

यही फागुन १२ गतेदेखि १४ गतेसम्म खप्तड छेडेदह ७ स्थित दशरथ मा विमा सम्पन्न भएको १३ औँ राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगितामा उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेका खेलाडीलाई प्रदेश स्तरीय प्रतियोगिताको लागि छनोट गरिएको जिल्ला खेलकुद समिति अध्यक्ष राकेश थापाले बताएका छन् ।

छनोट हुनेमा भलबलमा छात्रतर्फ योगेन्द्र साँउद, अर्जुन सिंह, मनोज शाही, सागर चदारा, रमेश वि क, लोकेश साकी, सुनिल सिंह, दिपेन्द्र धामी, पवन गिरी र वैकल्पिकमा यज्ञ नेपाली, तेज सिंह, विनोद रोकाया छनोट भएका छन् ।

यसैगरी छात्रातर्फ भलबलतर्फ सुचना अएडी, सरिता बुढा, सुजाता बुढा, शान्ति रोकाया, यमुना रोकाया, निर्जला साकी, ललिता मिजार, सरिता अएडी र वैकल्पिकमा सभ्यता अएडी, चन्द्रा जोशी र रिमा थापा छनोट भएकी छन् ।

त्यस्तै कबड्डीमा छात्रतर्फ निराजन खत्री, पारस गिरी, बलराम विष्ट, विरेन्द्र अयडी, चिरञ्जीवी साउद, किशोर अयडी, लोकेन्द्र रोकाया, पवन रोकाया, सन्तोष वि क र वैकल्पिकतर्फ सन्जु वि क गरेर जम्मा १० जना छनोट भएका छन् ।

यसैगरी कबड्डीमा छात्रातर्फ अपेक्षा

शाह, सिर्जना बुढा, मिना अयडी, सन्ध्या भारति, प्रवेशिका बोहरा, पवना थापा, अस्मिता रोकाया, निरुता शाही, कल्पना धामी र वैकल्पिकमा आशिका शाही छनोट भएकी छन् ।

त्यस्तै एक सय मिटर दौड छात्रतर्फ वडिमालिका नगरपालिकाका राजु वि क, छात्रातर्फ वडिमालिकाकी पुजा थापा रहेकी छन् । दुई सय मिटर दौडमा छात्रतर्फ वडिमालिका नगरपालिकाका गणेश वि क, छात्रातर्फ वडिमालिका नगरपालिकाकी पुजा थापा नै छनोट भएकी छन् । चार सय मिटर दौडमा छात्रतर्फ वडिमालिका नगरपालिकाका दिपक रावल छनोट भएका छन् । छात्रातर्फ त्रिवेणी नगरपालिकाकी निर्मला साकी छनोट भएकी छन् ।

आठ सय मिटर दौडमा छात्रतर्फ बुढिगंगा नगरपालिकाका पारस खत्री छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ त्रिवेणीकी सरिता बुढा छनोट भएकी छन् । एक हजार पाँच सय मिटर दौडका लागि छात्रतर्फ वडिमालिकाका पकज बोहरा छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ त्रिवेणीकी सरिता बुढा छनोट भएकी छन् ।

तीन हजार मिटर दौडमा छात्रतर्फ त्रिवेणीका जय बुढा छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ खप्तड छेडेदहकी गौरा धामी छनोट भएकी छन् । हाइजम्पमा छात्रतर्फ त्रिवेणीका अभिषेकअयडी छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ खप्तड छेडेदहकी

प्रतिभा वम छनोट भएकी छन् । लडजम्पमा पनि छात्रतर्फ वडिमालिकाका राजु वि क छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ खप्तड छेडेदहकी सिर्जना बुढाथोकी छनोट भएकी छन् । ज्याभलिङ थ्रोमा छात्र तर्फ बुढिनन्दाका प्रेम तिरुवा छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ वडिमालिकाकी सिर्जना बुढा छनोट भएकी छन् । सर्टफुटमा छात्रतर्फ गौमुलका महेन्द्र त्वार छनोट भएका छन् भने छात्रातर्फ वडिमालिकाकी सिर्जना बुढा छनोट भएकी छन् ।

कराँतेमा छात्रतर्फ ४२ केजी समूहमा सहदेव न्यौपाने , ४७ केजी समूहमा गौतम खड्का, ५१ केजी समूहमा कृष्ण जैशी छनोट भएका छन् । यसैगरी कराँतेमा छात्रातर्फ ४० केजी समूहमा राजेश्वरी रोकाया , ४५ केजी समूहमा प्रतिक्षा बोहरा, ५० केजी समूहमा मनिता धराला छनोट भएकी छन् ।

यसैगरी एकलकालितामा नवीन थापा र जनवरी रोकाया छनोट भएका जिल्ला खेलकुद समिति प्रमुख लक्ष्मी बडुवालले बताएकी छन । जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड सम्पन्न भएपनि प्रदेश स्तरीय प्रतियोगिताको मिति भने टुङ्गे नलागेको बताइएको छ ।

उपराष्ट्रपतिमा सत्ता....

काफ्ले, एकीकृत समाजवादीका प्रकाश ज्वाला, खिमलाल देवकोटा, भानुभक्त जोशी रहनेका छन् ।

नेपाली कांग्रेस, नेकपा माओवादी केन्द्रसहितका सत्तारूढ गठबन्धनमै रहेको दल जनमत पार्टीकी नेता ममता भाले पनि उपराष्ट्रपति पदमा उम्मेदवारी दर्ता गराएकी छन् । उनको प्रस्तावकमा जनमत पार्टीका अब्दुल खान, अनिता देवी, नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका गंगाराम चौधरी, अद्विराम शर्मा, रुपाकुमारी यादव रहेका छन् ।

समर्थकमा गोमालाम सापकोटा, विनिताकुमारी सिंह, बसन्तकुमार कुशावाह, रामप्रकाश चौधरी, रानीकुमारी तिवारी रहेका छन् । यता नेकपा एमालेबाट उपाध्यक्ष अष्टलक्ष्मी शाक्यले उम्मेदवारी दर्ता गराएकी छन् । उनको प्रस्तावकमा अध्यक्ष केपी शर्मा ओली, उपाध्यक्ष सुवासचन्द्र नेम्बाङ, छविबाल विश्वकर्मा, गोकर्ण विष्ट, रघुवीर महासेठ छन् भने समर्थकमा कृष्णगोपाल श्रेष्ठ, महेश बर्तौला, तुलसा दाहाल, भगवती न्यौपाने, यशोदा रिजाल रहेका छन् । उपराष्ट्रपतिको निर्वाचन ३ चैतमा हुँदैछ ।

बिमालेख हराएको सुचना

धनगढी चौराहा देखि क्याम्पस रोड जाने क्रममा मिति २०७९/१०/१५ गते रोशन विष्टको नाममा रहेको नेपाल लाईफ इन्स्युरेन्स कम्पनी लि.को ५०२००६४९५ नम्बरको विमालेख हराएकोले फेला पार्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा निम्न मोवाइल नम्बरमा सम्पर्क गरी दिनहुन अनुरोध छ ।

सम्पर्क नं. :
९८२५६०८५८९
धनगढी-३, विशालनगर

छोरा र छोरी बिच भेदभाव नगरौं । सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।

व्याँसमा खाद्य....

क्षेत्रमा खाद्यान्न दुबानीको व्यवस्था गरिदिन गाउँपालिकाले खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड शाखा कार्यालय दाचुलालाई आग्रह गरेको छ ।

सडकको पहुँच नहुँदा व्यासको माथिल्लो क्षेत्रमा अहिले खाद्यान्न अभाव हुन थालेको व्यास गाउँपालिकाका निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत चन्द्रसिंह कुँवरले जानकारी दिए । तत्काल खाद्यान्न आपूर्ति

हुन नसकेको व्यास क्षेत्रमा खाद्यसङ्कट हुने देखिएको उनको भनाइ छ ।

खेतबारीको उत्पादनले तीन महिनासम्म खान नपुग्ने स्थानीय बासिन्दालाई नेपाल र भारत दुवै ठाउँबाट खाद्यवस्तु ल्याउन समस्या छ। खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड शाखा कार्यालय दाचुलालाका प्रमुख रामसागर मेहाताले सुन्सेरा र सिनाको लागि चामल पुर्याउन धनगढीबाट दाचुला ल्याउने पहल भइरहेको बताए ।

चौमाला बहुमुखी क्याम्पस

गौरीगंगा नगरपालिका वडा नं. २

चौमाला, कैलाली
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

सुचीकृत हुने सम्बन्धमा

प्रकाशित मिति : २०७९/११/२८

प्रस्तुत विषयमा चौमाला बहुमुखी क्याम्पस, चौमाला, कैलालीका लागि यस आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा 50 Seater Campus Bus खरिद गर्ने कार्यका लागि 50 Seater Campus Bus उत्पादन गर्ने कम्पनी वा त्यसको अधिकृत र आधिकारिक विक्रेताहरूको सुची तयार गर्ने प्रयोजनका लागि सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ८ को ८(क) र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १८ बमोजिम सुचि दर्ता गर्न देहायका कागजातहरूको प्रतिलिपि संलग्न गरि सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को अनुसूची २ (क) बमोजिमको ढाँचामा ७ (सात) दिनभित्र निवेदन पेश गर्नु हुन जानकारी गरिन्छ ।

तपसिल :

- संस्था वा फर्म दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि (नवीकरण भएको)
- स्थाई लेखा नम्बर वा मूल्य अभिवृद्धिकर दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- आवश्यकता अनुसारको व्यवसायिक ईजाजत पत्रको प्रतिलिपि
- आधिकारीक अधिकृत विक्रेताको प्रमाण पत्र
- अन्य आवश्यक कागजपत्र

मालिका माध्यमिक विद्यालय

गौरीगंगा नगरपालिका वडा नं. २

चौमाला, कैलाली
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

सुचीकृत हुने सम्बन्धमा

प्रकाशित मिति : २०७९/११/२८

प्रस्तुत विषयमा मालिका माध्यमिक विद्यालय, चौमाला, कैलालीका लागि यस आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा 50 Seater School Bus खरिद गर्ने कार्यका लागि 50 Seater School Bus उत्पादन गर्ने कम्पनी वा त्यसको अधिकृत र आधिकारिक विक्रेताहरूको सुची तयार गर्ने प्रयोजनका लागि सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ८ को ८(क) र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १८ बमोजिम सुचि दर्ता गर्न देहायका कागजातहरूको प्रतिलिपि संलग्न गरि सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को अनुसूची २ (क) बमोजिमको ढाँचामा ७ (सात) दिनभित्र निवेदन पेश गर्नु हुन जानकारी गरिन्छ ।

तपसिल :

- संस्था वा फर्म दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि (नवीकरण भएको)
- स्थाई लेखा नम्बर वा मूल्य अभिवृद्धिकर दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- आवश्यकता अनुसारको व्यवसायिक ईजाजत पत्रको प्रतिलिपि
- आधिकारीक अधिकृत विक्रेताको प्रमाण पत्र
- अन्य आवश्यक कागजपत्र

खुशीको खबर ! खुशीको खबर !!

“सीप सिकौं आत्मनिर्भर बनौं ।”

हाम्रो यहाँ दक्ष, अनुभवी प्रशिक्षकद्वारा तालिम दिईनुका साथै दक्ष कालीगढवाट अर्डर अनुसारको आधुनिक कपडाहरू सिलाई गरिन्छ ।

8 जनाको समूह बनाइ आएका 9 जनाको फी छुट गरिनेछ ।

साथै कपडा पनि उपलब्ध छ ।

तबी बुटिक

एल.एन.चौक, धनगढी

मो.नं.: ९८४८४६८२३७, ९८११६७६४५८

पत्रिका मागेर होईन किनेर बढौं ।

२०७९	यस्तो	छ	तपाईंको	राशिफल	फागुन २८
 (मेप) चु, चे, चो, ला, लि, लु, ले,	 (बूष) इ, उ, ए, ओ, वा, वि, वु, वे, वो	 (मिथुन) का, कि, कु, घ, ड, छ, के, को, ह	 (कर्कट) हि, हु, हे, हो, डा, डि, डु, डे, डो	 (सिंह) मा, मि, मु, मे, मो, टा, टि, टु, टे	 (कन्या) टो, प, पी, पू, ष, ण, ठ, पे, पो
 (सिंह) मानप्रतिष्ठा बढ्नु समय आएको छ । पढाइ लेखाई तथा यात्राकोलागी उपयुक्त समय छ । भेटघाटको समय नजिक छ ।	 (कन्या) तपाइको लागि प्रगति गर्ने दिन आएको छ । महिनाको पहिलो दिन देखिने काम गर्ने उत्साह जागृत हुनेछ ।	 (कर्कट) आजको दिनको यात्रा केहि कष्टकर हुनेछ । शुभारम्भदेखिने परिश्रम बढि पर्ने खालका काम सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।	 (कर्कट) शिर भागमा पिडा हुनसक्छ । खानपिन प्रती ज्यादै सचेत हुनुपर्नेछ । सामान्य काममा पनि खर्च र भ्रष्ट ब्यहोर्नु पर्नेछ ।	 (सिंह) राम्रो ठाउँको यात्रा हुने समय आएको छ । वैदेशिक कारोबारमा कमजोरी हुने अवस्था आएको छ । जागीरमा भनाभन सहनु पर्ला ।	 (कन्या) कामकाजको दार्डत्व थपिने छ । अरुले गरेका कामको जसजश अपजश पनि न्यहोर्नु पर्ला, सावधानि अपनाउनु ।
 (धनु) थ, यो, भा, भी, भू, ध, फा, ड, भे	 (मकर) भो, जा, जी, जू, जे, जो, ख, खि, खु, खे, खो, गा, गी	 (तुला) रा, री, रू, रे, रो, ता, ती, तु, ते	 (वृश्चिक) तो, ना, नि, नू, ने, नो, या, थि, यू	 (धनु) यतिवेला तपाईंका विरोधिहरू सक्रिय हुने देखिन्छ । आफ्नो आन्तरिक कुरा कसैलाई पनि नदिनु वेश होला ।	 (मकर) शत्रु पराजित हुनेछन । काममा आत्मबल बढ्नेछ । विचार र व्यवहारमा सामाज्यश्रयता आउनेछ ।
		 (तुला) सन्तानबाट आवश्यक सहयोग मिल्ने देखिन्न । यात्राको लागि उपयुक्त मय छैन विचार गर्नुहोला ।	 (वृश्चिक) ठुलो काममा लगानी गर्न मन डराउने छ । अरुको सल्लाह अनुसार मात्रै अगाडि बढ्नु होला ।	 (धनु) स्वास्थ्य प्रति बढि सचेत रहनु पर्नेछ । नपत्योउवा न्यक्तिबाट पनि उचित सहयोग प्राप्त हुनेछ । खर्च बढ्ने समय छ ।	 (मकर) स्वास्थ्य प्रति बढि सचेत रहनु पर्नेछ । नपत्योउवा न्यक्तिबाट पनि उचित सहयोग प्राप्त हुनेछ । खर्च बढ्ने समय छ ।

ब्रोड भिजनको २६औं वार्षिकोत्सव सम्पन्न

पोष्ट संवाददाता

धनगढी। धनगढी-३ चटकपुर स्थित ब्रोड भिजन इन्टरनेशनल एकेडेमीको २६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

एकेडेमीले शनिवार विविध कार्यक्रम गरी आफ्नो २६ औं वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस मनाएको हो। विद्यालयका फाउण्डर लक्ष्मीप्रसाद पन्तको अध्यक्षतामा भएको वार्षिकोत्सव कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि सुदूरपश्चिम प्रदेशका प्रदेश प्रमुख देवराज जोशी रहेका थिए।

प्रमुख जोशीले शिक्षाको माध्यामबाट मात्र परिवर्तन सम्भव भएको बताए। उनले गुणस्तरिय र योग्य सुहाउँदो शिक्षामा जोड दिनुपर्नेमा जोड दिएका छन्। उनले बोर्ड भिजनले लामो समयसम्म यहाँको शिक्षामा खेलेको भूमिकाप्रति प्रसंसा व्यक्त गरे।

सुदूरपश्चिम प्रदेशका पूर्वमन्त्री प्रकाश शाहले बोर्ड भिजनले शिक्षामा पुगाएको योगदानको प्रसंसा गरे। उनले शिक्षाको गुणस्तरका लागि विद्यालयको मात्र भूमिका नभएर अभिभावकको पनि उत्तिकै भूमिका रहने बताए।

कार्यक्रममा वार्षिकोत्सवको अवसरमा सम्पन्न भएको अतिरिक्त क्रियाकलाप अन्तर्गत विभिन्न प्रतियोगितामा उत्कृष्ट हुनेलाई पुरस्कृत समेत वितरण गरिएको थियो। विद्यालयका प्रिन्सिपल रामसिंह

उपराष्ट्रपतिमा सत्ता गठबन्धन बाटै ३ जनाको उम्मेदवारी

पोष्ट संवाददाता

धनगढी। उपराष्ट्रपतिमा सत्तारूढ दलहरूकै गठबन्धनबाट ३ जना र एमालेको एक गरी ४ जनाको उम्मेदवारी परेको छ।

सत्ता गठबन्धनबाट जनता समाजवादी पार्टी, नेपालबाट २ जना र जनमत पार्टीबाट १ गरी तीन जनाको उम्मेदवारी परेको हो। जसपाबाट जसपा संसदीय दलका नेता रामसहायप्रसाद यादव र प्रमिला यादवको उम्मेदवारी दर्ता भएको छ। प्रमिला यादवको प्रस्तावकमा रञ्जु भ्वा, मृगेंद्रकुमार सिंह यादव, नवलकिशोर शाह, दीपक कार्की, राजकिशोर यादव रहेका छन्।

उर्मिला राईको समर्थकमा अनिता देवकोटा, विमला सुवेदी, सीता गुरुङ, जयन्ती राई, मनिष सुमन रहेका छन्।

त्यस्तै रामसहायप्रसाद यादवको प्रस्तावकमा जसपा नेता अशोककुमार राई, प्रदीप यादव, एकीकृत समाजवादीका किसान श्रेष्ठ, माओवादी केन्द्रका शक्ति बस्नेत र नेपाली कांग्रेसका रमेशचन्द्र रायमाफनी छन्। समर्थकमा जसपाका रेखा यादव, अम्बिका(बाँकी रेपेजमा)

आलुको बीउ भण्डारण केन्द्र बनेपछि किसानलाई सहज

जगदिश रोकाया

बन्हाङ। बन्हाङको सुर्मागाँउपालिका वडा नं-१ घर भएका रङ्गो बोहराको गतवर्ष आलुको बीउ राख्ने उपयुक्त ठाउँ नहुदा बीउको आलु कुहेर नस्ट भयो। उनको जस्तै गाउँमा धेरै किसानले आलुको बीउ कुहिदा समस्या खेप्नु परेको थिए।

आलु खेती व्यावसायगर्ने किसानसंग आलुको बीउ राख्ने उपयुक्त ठाउँ नहुदा परम्परागत बीउ भण्डारण गर्नुपर्ने बाध्यता रहेको थियो। त्यसरी आलुको बीउ राखा कुहिने जोखिम धेरै हुने गरेको थियो। तर जिल्लामा आलुको बीउ राख्ने आधुनिक प्रविधिको रस्टीक स्टोर (आलु बीउ भण्डारण घर) बनेपछि भने सुर्माका रङ्गो बोहरा जस्ता धेरै किसानलाई बीउ कसरी जोगाउने भन्ने चिन्ता हटेको छ।

सुर्मा गाँउपालिकामा दुईवटा आलु बीउ भण्डारण घर बनाएपछि किसानहरूले बीउको लागी छनोट गरेका आलु भण्डारण घरमा राख्ने गरेका छन्। पहिला बीउ राखा डोको,

बोरा, माटोको खाल्डो, काठको बाक बनाए राख्ने गर्थे। बोहराले भने, 'त्यसरी राखा धेरै आलु कुहिने संभावना हुने गरेको थियो, तर अहिले त्यो समस्या हटेको छ।'

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजनाले सुर्माका आधुनिक प्रविधिको रस्टीक स्टोर (आलु बीउ भण्डारण घर) बनाई दिएको बोहराले बताए। सुर्मा गाँउपालिकामा बनेका आलु बीउ भण्डारण केन्द्र ८० क्युन्टल क्षमताका रहेका छन्।

सुर्मा जस्तै आलु खेती बढीहुने स्थान जयपृथ्वी नगरपालिकाको पुनार, तलकोट गाँउपालिकाको किदन्त, छविसपाथिभराको थलारा, विथ्यडचिरको विथ्यड पाटन, मा समेत यस्ता आलु बीउ भण्डारण घर निर्माण भएका छन्।

परम्परागतरूपमा बन्हाङ जिल्लामा आलु खेती गरिँदै आएको भएपनि पछिल्लो समयमा नेपाल सरकारले बन्हाङ जिल्लालाई आलु जोन क्षेत्र घोषणा गरी

पकेट ब्लक जोन क्षेत्र निर्धारण गरेको छ। सो अन्तर्गत बन्हाङमा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना साथै जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र र अन्य संघ सस्थाहरूले पनी आलु खेति पबर्द्धनमा जोड दिँदै आएका छन्।

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजनाका निमित्त कार्यालय प्रमुख हर्कदेव जोशीका अनुसार आलुको उत्पादन बढाउन र खेति तगर्ने विधिको जानकारी दिन परियोजनाले काम गर्दै आएको छ। आलु उत्पादन हुने गाँउवास्तमा किसानलाई तालिम उन्नत बीउ स्थानीय बीउको स्तरीकरण बीउ भण्डारण घर बीउउ सँडकलन केन्द्र तथा आलु बजारीकरणको पनि व्यावस्थापन गर्ने गरिएको निमित्त प्रमुख जोशीले जानकारी दिए। हाल बन्हाङ जिल्लाका अधिकांस किसान प्रमरपरागत कृषि पेशालाई छोडेर व्यावसायीक कृषि पेशामा आकर्षण भईरहेका छन्।

निसर्ग हस्पिटल

एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा. लि.

सुदूरपश्चिम प्रदेशको पहिलो अत्याधुनिक सुविधा सम्पन्न हस्पिटल

उपलब्ध विशेषज्ञ सेवाहरू...

नवजात शिशु तथा बालरोग सेवा

नवजात शिशु तथा बालरोग विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा बच्चाको ज्वरो, रूचाखोकी, विभिन्न संक्रमण, सम्बन्धि संक्रमण, बच्चाको रक्तचाप, एलर्जी, श्वासप्रश्वास समस्या, सुगर, थाईराईड, जन्डीस, एनिमिया, मोटोपना, दुब्लोपना, मिर्गी वा मुर्छोपर्ने समस्या, बच्चाको शारिरिक वृद्धि, विकास, आहार एवं पोषण लगायत विभिन्न खोपहरू सम्बन्धि उपचार तथा परामर्श सेवा।

जनरल मेडिसिन (फिजिसियन) सेवा

फिजिसियन (जनरल मेडिसिन) डाक्टरद्वारा मुटुरोग, ब्लड प्रेशर, सुगर, पेट, ग्यास्ट्रिक, अल्सर, छाती, दम, कलेजो, कोलेस्ट्रॉल, टाईफाईड, थाईराईड, हर्मान, डेगु, स्क्रबटाईफस, सिकलसेल एनिमिया आदिको विशेषज्ञ उपचार सेवा।

स्त्री तथा प्रसुती रोग सेवा

स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा तल्लो पेट दुख्ने, महिनावारी गडबडी, सेतो पानी बग्ने, स्तनको समस्या, बौकोपन, पाठेघरमा मासु पलाएको, पाठेघरको ट्यूमर, डेलिभरी लगायत आदिको सम्पूर्ण उपचार तथा अप्रेशन सेवा।

मानसिक तथा नशा रोग सेवा

मानसिक रोग विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा सोचाई र बिचारमा गडबडी हुनु, मनमा कुरा खेलेरहुनु, चिनाकारण डर लाग्नु, भर्को लाग्ने, निराश हुने, शंका लाग्ने वा नकारात्मक सोच आउने,आत्महत्याको सोच आउने,मुटु दुकुक हुने,टाउको दुख्ने,चिट चिट पसिना आउने,यौन चाहनामा कमी आउने,बेहोश हुने आदी समस्याको उपचार सेवा।

नाक, कान, घाँटी रोग सेवा

नाक, कान, घाँटी रोग विशेषज्ञ तथा हेड एण्ड नेक सर्जन डाक्टरद्वारा पिनास, नाकमा मासु पलाएको, घाँटीको टडसिल,कान कम सुन्ने,कान नसुन्ने, कानबाट पिप बग्ने समस्याको उपचार तथा अप्रेशन सेवा।

मृगौला तथा मुत्र रोग सेवा

मृगौला रोग विशेषज्ञ (नेफ्रोलोजिस्ट) /वरिष्ठमुत्ररोग विशेषज्ञतथा मृगौला शल्य चिकित्सक (युरोलोजिस्ट) डाक्टरद्वारा मृगौला (किडनी), पिप्साबनली, पिप्साब शैलीको पत्थरी तथाप्रोस्टेट ग्रन्थी सम्बन्धि सानो प्यालपारी दुरवीन प्रविधि (Mini PCNL) तथा ना चिरफाइ (Endoscopic) विशेषज्ञ उपचार तथा अप्रेशन सेवा।

हाडजोर्नी तथा नसा रोग सेवा

हाडजोर्नी, नसा तथा बाथरोग विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा अत्याधुनिक कम्प्युटर प्रविधिबाट भाँचिएका, मर्केका, जन्मजात बाँगाटिगा भएका हड्डीहरूको उपचार तथा अप्रेशन लगायत हाडजोर्नीको संक्रमण, बाथरोग, यूरिक एसिड, जोर्नी, घुडा, काँध, कमर, गर्दन दुखाई, हातखुट्टा/जिउ भ्रमभ्रम गर्नेको उपचार साथै शरीरमा राखिएका रड, फ्लेट, पिन आदि अप्रेशनबाट फिर्का सेवा।

जनरल तथा दुरबिन बाट अप्रेशन सेवा

जनरल तथा ल्याप्रोस्कोपीक सर्जन डाक्टरद्वारा दुरवीन प्रविधिबाट पित्तथैलीको पत्थरी,एपेन्डिसाइटिस, हर्निया, हाईड्रोसिल, पाईल्स, फिस्टुला, आन्दा बेरिएको/फुटेको, स्तन तथा शरीरका गाँठा-गुठी आदिको उपचार तथा अप्रेशन सेवा।

भिडियो एक्स-रे सेवा

भिडियो एक्स-रे विशेषज्ञ (रेडियोलोजिस्ट) डाक्टरद्वारा पेट, घाँटी, स्तन, पाठेघर, अण्डकोष, टाउको आदीको भिडियो एक्स-रे साथै एक्स-रे, स्टि.टि. स्चानको रिपोर्टिङ्ग सेवा।

मुख, अनुहार तथा बङ्गरा रोग सेवा

मुख, अनुहार तथा बङ्गरा विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा मुख भित्र घाउ खटिराहरू भएको र सुनिएको,मुख कम खुल्ने,नखुल्ने,खोक्दा आवाज आउने,घपाउदा दुख्ने,अनुहार सुनिएको,अनुहारमा घाउहरू भएको, अनुहारको प्लास्टिक सर्जरी,बङ्गराको प्याक्वर, चोटपटक, सुनिएको सम्बन्धि उपचार तथा अप्रेशन सेवा।

छाला, यौन रोग तथा सौन्दर्य सेवा

छाला, चर्म, यौन तथा सौन्दर्य विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा सरिरी चिलाउने,पुरानो दाद,कपाल खस्ने,तालु खुइलिने,कुष्ठरोग तथा नशा भ्रमभ्रमाउने, यौनरोगको, उपचार तथा परामर्श सेवा।

न्युरो तथा मस्तिस्क रोग सेवा

न्युरो फिजिसियन तथा न्युरो सर्जन विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा टाउको दुख्ने, गर्दन दुख्ने, दाड दुख्ने, मुर्छा पर्ने, मिर्गी आउने, माइग्रेन, हात, खुट्टा, जिउ दुखाई हुने एवं भ्रमभ्रम गर्ने, हात, खुट्टा, गर्दन, दाड, शरीरको नशा च्यापिएको, दिमाग वा मेरूदण्डको सम्पूर्ण समस्या तथा न्युरो सम्बन्धी सम्पूर्ण समस्या।

सघन उपचार (ICU) सेवा

नवजात शिशु (NICU) सेवा

बाल सघन (PICU) सेवा

कृत्रिम श्वास प्रश्वास (Ventilator)

२४ सै घण्टा अप्रेशन सेवा

साधारण तथा वातानुकूलित क्याबिन

कञ्चनपुरमा रेविज संक्रमित सामुदायिक पशुको संख्या बढ्दै

पोष्ट संवाददाता

कञ्चनपुरमा एक वर्षदेखि रेविजको प्रकोप देखिएको छ। जिल्लाका सबै पालिकामा रेविजका कारण पशुचौपाया मर्ने गरेका छन्। गत फागुनदेखि अहिलेसम्म जिल्लाका ४०३

पशुचौपायालाई रेविज लागेको 'बहुलाह' कुकुर र स्यालले टोक्दा पोष्ट वाइट भ्याक्सिन लगाइएको छ भने २३ पशुचौपाया रेविजको संक्रमणले मरेका छन्। कञ्चनपुरमा एक वर्षदेखि रेविजको प्रकोप (बाँकी रेपेजमा)

कुनैपनि रोगको सफल उपचार तथा परामर्शको लागि सम्पर्क गर्नुहोला

हसनपुर, धनगढी-५, कैलाली, नेपाल

nisargahospitalnepal@gmail.com | nisargahospitalnepal

HELLO 091-526681
EMERGENCY 9865680100
SUPPORT CALL 9804600745

धनगढी पोष्ट दैनिकका लागि कर्ण शाहद्वारा सम्पादित/प्रकाशित, ठेगाना : धनगढी-१ एलएनचौक, फोन ०८१-५२५०००, फ्याक्स -५२२४५६.

Email : dhangadhipost@gmail.com, Website:www.dhangadhipostnews.com, मुद्रक: समेजी अफसेट प्रेस बैयाबेहडी, धनगढी, कार्यकारी सम्पादक : हिमाल जोशी